

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927.

Stukken voor de Redactie
te zenden vóór den 15en
der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 114 bis,
LEEUWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSMA.
J. M. VAN DEN HOUTEN.

Girorekening

No. 133550 - DRUMPT bij Tiel.

Alle correspondentie te
richten aan het Secretariaat

Adres:

Mej. J. J. E. v. D. THOORN,
Amalia van Solmsstraat 80,
DEN HAAG.

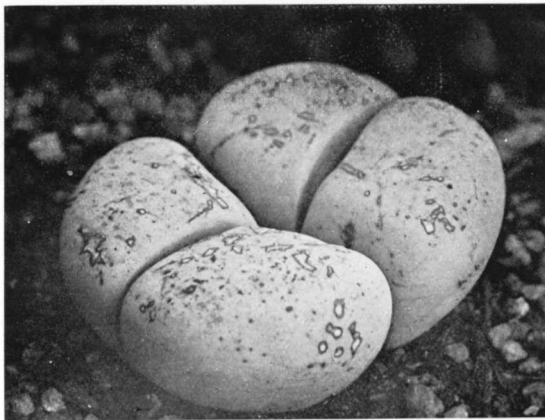
Bestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, Nieuweg 73; Mej. J. J. E. v. D. THOORN, *Secretaresse*, den Haag; B. TH. KRABBENDAM, *Penningmeester*, Drumpt bij Tiel; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114bis; J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam, Mathenesserlaan 364.

LITHOPS VANZIJJII. L. B o l.

Het artikeltje over Lithops Vanzijlii was reeds eenige maanden geleden geschreven, toen het in de Juni-aflevering van Succulenta 1936 pag. 94 verscheen. Mijn zaailingen groeien goed en blijken niet moeilijker in cultuur te zijn dan andere Lithopssoorten.

Kort geleden kwam er een mededeeling van Dr. Luckhoff uit Zuid-Afrika, waarbij deze zegt: „Lithops Vanzijlii is really a Dinteranthus”. Hiermede is de kwestie dus vrijwel opgelost.

Het aantal zaden in een zaaddoos van L. Vanzijlii bedraagt soms wel 1000 stuks, ze zijn zeer klein, evenals die van een Dinteranthus.

Lithops Vanzijlii.

Foto S. W. A. Succulents Nurseries.

Toch moet de plant tamelijk zeldzaam zijn. Ook hier slaat de natuur de weegschaal aandachtig gade en ziet toe, dat aanbod gelijk blijft aan vraag.

De afbeelding toont een tweehoofdig exemplaar van *L. Vanzylia* op ongeveer ware grootte. Deze Lithops heeft, volwassen, een zeer fors lichaam.

In mijn vorig artikel over deze plant staat als auteursnaam abusievelijk vermeld C. Bolus. Het moet zijn *L. (Louise) Bolus*.

F. SWÜSTE.

OVER HYLOCEREUS UNDATUS

door

Fr. M. Arnoldo en P. Wagenaar Hummelinck.

Hylocereus undatus (Haworth) Britton & Rose.

Stengel 3—4 m lang, klimmend en zich telkens vasthechtend met luchtwortels, die meestal doorgroeien tot ze den grond bereiken. Stengelleden tot bijna 50 cm lang, 5—7 cm breed, 3-ribbig, soms 4-ribbig, met zeer breede, diepe sleuven tusschen de ribben; ribben 2—3 cm breed, dun, lichtgroen, met min of meer verhoornde rand welke duidelijk scheef is gegolfd, waarbij de lobben naar beneden toe minder snel afloopen dan naar boven en alle één areool dragen. (Onvolgroeide stengelleden aan een normaal areool ontspringend, bijna cilindrisch, met 3 ribben, met kleine, dicht oeeengedrongen areolen.) Areolen 3—4 cm van elkaar, viltig, met doornen.

Doornen 2—4, soms tot 5, niet te verdeelen in midden- en randdoornen, priem- tot kegelvormig, afstaand, tot $3\frac{1}{2}$ mm lang, geelachtig groen tot roodbruin, later witachtig geel tot lichtbruin. (Areolen op onvolgroeide stengelleden meest met 3 fijne, naaldvormige doornen, die tot 5 mm lang zijn.) *Bloem* aan een normaal areool ontspringend, straalsgewijs symmetrisch, 26—29 cm lang. Bloemdekslippen 55—65, langer dan 5 cm, geleidelijk overgaande in de bladslippen van het vruchtbegin-sel. Buitenste bloemdekslippen iets vleezig, kelkachtig, groen soms geelachtig groen, lancetvormig, de bovenste ongeveer 10 maal zoo lang als breed, gewoonlijk met iets toegespitsten top, naar beneden toe korter en breeder wordend, de bovenste tijdens den bloei afstaande en min of meer teruggebogen. Binnenste bloemdekslip-

pen niet vleezig, kroonachtig, wit, lineair oblong tot omgekeerd lancetvormig, aan den top plotseling versmald tot een fijne punt, 7—10 cm lang, ongeveer $2\frac{1}{2}$ cm breed, tijdens den bloei opgericht.

Bloembuis trompetvormig, dikvleezig, $12\frac{1}{2}$ —14 cm lang, even

Nog niet geheel geopende bloem van *Hylocereus undatus*.

Curaçao, 8 Aug. 1935 (fr. Arnoldo phot.).

boven den voet $2\frac{1}{4}$ cm, aan den bovenrand 4—5 cm in doorsnede, aan den binnenkant onder de aanhechting der meeldraden bruin gekleurd, aan den buitenkant met groote, lancetvormige bladslippen zonder doornareolen. Meeldraden 700—900, ingeplant over

de geheele binnenzijde van de bloembuis tot op 2—3 cm van de basis.

Helmdraden over het algemeen langer naarmate zij lager staan ingeplant, 5—10 cm. Helmknoppen rechtopstaand, 6—7 mm lang. Helmhokjes met een overlansche spleet zijdelings openspringend. Stempel met 22—26 smalle, niet gekloofde stempellobben, die elk

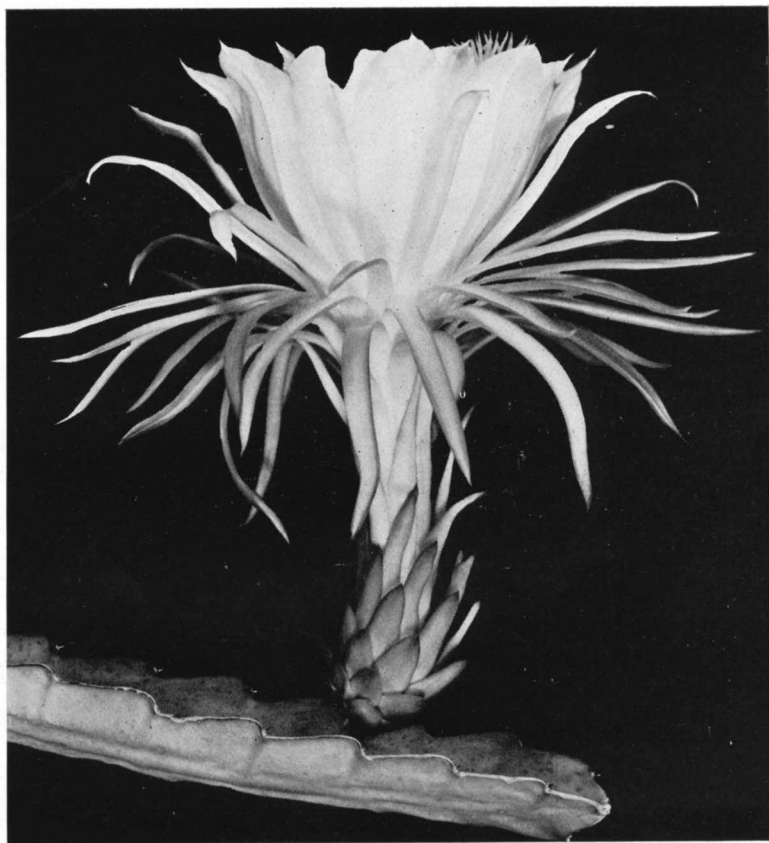

Geopende bloem van *Hylocereus undatus*.

Curaçao, 8 Aug. 1935 (fr. Arnoldo phot.).

2 cm lang zijn. Stijl 1, roomkleurig, cilindrisch, 6—7 mm in doorsnede, iets versmald aan de basis, met de stempellobben 20—22 cm lang, ongeveer 2 cm buiten de bovenste meeldraden uitstekend. Vruchtbeginsel ongeveer 3—3½ cm lang, 2¼—2½ cm breed, eirond, onderstandig, eenhokkig, met talrijke wandstandige zaadknoppen aan lange, tot bosjes vereenigde navelstrengen; de bui-

tenkant met 20—30, tot 6 cm lange, ovale tot lancetvormige bladslippen met gezwollen basis. *Vrucht* een besvrucht, met witachtig vleesch, ongeveer $8\frac{1}{2}$ cm lang en 6 cm in doorsnede, eivormig tot omgekeerd peervormig, wijnrood, van buiten met ongeveer 12. driehoekige tot breed lancetvormige, tot 8 cm lange bladslippen,

Geopende bloem van *Hylocereus undatus*.

Curaçao, 8 Aug. 1935 (fr. Arnoldo phot.).

zonder doornareolen. Zaad $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ mm lang en 1—2 mm breed op doorsnede, onregelmatig peervormig, dikwijls iets samengedrukt, glanzend zwart.

De bovenstaande beschrijving is van *gekweekt* materiaal (waaronder 2 bloemen) dat door Fr. M. Arnoldo op Curaçao werd verzameld. De plant is hier afkomstig van de Bovenwindsche

Eilanden. Het materiaal bevindt zich thans in het Botanisch Museum van de Rijks-Universiteit te Utrecht.

Hylocereus undatus is een van onze meest bekende, 's nachts bloeiende cactussen. Zij wordt, vooral ook om de eetbare vrucht, thans allerwege in de tropen en subtropen aangekweekt en is daar

Vrucht van *Hylocereus undatus* met de verdroogde rest van bloembuis en bloemdekslippen.

Curaçao, 15 Aug. 1935 (fr. Arnoldo phot.).

reeds op vele plaatsen verwilderd aangetroffen. De plant werd naar een, klaarblijkelijk gekweekt exemplaar uit China beschreven. Het oorspronkelijke land van herkomst is niet bekend. Misschien is dit Martinique, Hispaniola of Yucatan. Voor literatuur en synoniemen raadplege men vooral Britton & Rose, *The Cactaceae* II, 1920, p. 187, in: *Carn. Inst. Washington Publ.* 248, en verder Berger, *Kakteen*, 1929, p. 120.

BEHANDELING VAN ONZE MESEMS.

Augustus.

Nu de zon op onze breedte schuiner gaat staan en dus de dagen korter worden, begint de hoofdgroei voor het meerendeel van onze Mesems. Wanneer in Zuid-Afrika de nieuwe groei en ook de bloei een aanvang neemt, dan hebben de planten het voordeel, dat de zon elken dag hooger stijgt. Dit is dan ook de reden, dat wij op enkele uitzonderingen na, vele Cheiridopsissoorten evenals Rimarria en verschillende Gibbaeums niet of slechts zelden in bloei krijgen, daar de bloeitijd in onzen winter valt. In December van het vorige jaar kreeg ik een bloemknop in een jonge plant van *Cheiridopsis Marlothii*, die door gebrek aan licht niet kon opengaan. Ook *Argyroderma* is bij ons tamelijk lastig in bloei te krijgen, omdat dit geslacht op de groeiplaatsen in Zuid-Afrika in het district Van Rhynsdorp in de maanden Maart, April en Mei bloeit. Van Rhynsdorp ligt op ongeveer 31.5 graden Z. Br.; ons land op ± 52 graden N. Br. Het is voor deze planten een groot voordeel als zij bij ons, in een kas kunnen overwinteren.

In Augustus krijgen Conophyta en de overige Mesems, die hun zomerrust geëindigd hebben geregeld water. Wanneer de nieuwe groei achterwege blijft, dan kijken we de wortels na of misschien ongedierte daarvan de oorzaak kan zijn. De aanwezigheid van wortelluis behoeft niet altijd een reden te zijn voor stilstand in den groei. Ik herinner mij een *Echinopsis*, die er gaaf en gezond uitzag en volop bloeide, waarvan de wortels wit waren van wortelluis. Misschien, dat door de heftige prikkeling van de wortels door het ongedierte de plant een extra poging deed tot in stand houding van de soort. Blijkt bij het nazien, dat de wortels tijdens de rustperiode te veel zijn ingedroogd en de zuigwortels dus niet meer aanwezig zijn, dan houden we de wortels een poosje in een kopje met water en potten daarna opnieuw op.

Vele Mesems gaan nu knop zetten of bloeien reeds in de tweede helft van deze maand, zooals *Pleiospilos* en verschillende struikvormige soorten.

Groote planten van *Fenestraria* kunnen nu verpot worden. We geven zeer zandigen grond en matig water. Op de natuurlijke groeiplaatsen treft men deze planten aan in zandigen grond; de ver uitgespreide horizontaal groeiende wortels nemen de noodige hoeveelheid vocht voor een groot deel uit de lucht op. De dikke hoofdwortel is soms wel 10 c.m. lang; het plaatsen in vlakke, tame-

lijk diepe schalen verdient dan ook aanbeveling. Op die wijze uitgeplant, wordt de groei en ook de bloei sterk bevorderd. Kleine zaailingen van *Fenestraria* kan men van Maart tot September verplanten, stekken kan men eveneens in deze maanden. De bloeitijd valt in den herfst.

Ook *Ophthalmophyllum* heeft nu den rusttijd beëindigd. Bloemknopvorming is mogelijk in het laatst van Augustus. De cultuur is niet moeilijk, de behandeling is dezelfde als bij *Conophytum*. Het aantal tot heden bekende soorten bedraagt ongeveer tien, allen afkomstig uit de omstreken van Warmbad, in de buurt van de Oranjerivier; de kleur der bloemen is verschillend. De planten verlangen zandigen grond. De voornaamste groei begint ongeveer half Augustus, men geeft dan geregeld matig water. In den winter moet de temperatuur liefst $\pm 15^{\circ}$ C. zijn; we geven dan een enkele maal een weinig water. In den rusttijd houden we de planten droog. Ze zijn geschikt voor kamer en voor kascultuur, als men maar zorgt voor veel licht. Wij verplanten in de rustperiode dus ongeveer half Juli.

In Augustus krijgen ook *Lithops*, *Dinteranthus*, *Lapidaria* en *Argyroderma*, die in den zomer min of meer een rusttijd hebben gehad, wat meer water. Behalve bij de sectie *Lithops pseudo-truncatella*, die vrijwel is uitgebloeid, verschijnen de bloemknoppen bij *Lithops* in den loop van de volgende maand. Hetzelfde geldt voor *Dinteranthus* en *Lapidaria*.

Reeds nu moeten onze Mesems, die in de kas gekweekt worden, voorbereid worden op de komst van den winter; we moeten de kas veel luchten en alle planten zooveel mogelijk licht geven. Het schermen van de kas, kan in den tweede helft van deze maand achterwege blijven.

F. SWÜSTE.

REBUTIAE

door A. V. Friç en K. Kreuzinger.

IV.

Algemeen overzicht (vervolg).

Het geslacht *Trichocereus* werd aangehouden, ook *Chamaecereus* (*Cereus Silvestrii*) behield zijn geslachtsnaam, ofschoon deze plant volgens onze meening eene *Rebutia* is. Verder hebben we *Aporocactus* omgezet in *Aporocereus* en *Cleistocactus* in *Cleistocereus*, enz.

Het was ons duidelijk, dat we met deze naamsveranderingen veel tegenwerking zouden ondervinden. De internationale Latijnsche naamgeving houdt streng vast aan prioriteit. Ieder beter inzicht stoot aan dezen „rocher de bronze” zijn neus.

De beroepsbotanici weten dat wel, doch vinden het beter aan de bestaande indeeling vast te houden.

Tot dusverre hebben wij van de Echinopsioideae de geslachten Echinopsis en Rebutia meer in het bijzonder vermeld. Meer was er in Schumann's tijd niet bekend. Als Berger in 1905 de groote verzamelnaam Cereus in den zin van Schumann in ondergeslachten indeelde, nam hij daarin ook Trichocereus op. Vier

Een der vele onbenoemde Rebutiasoorten met groote groengele bloemen.

jaren later werd daaruit een zelfstandig geslacht gevormd. De toen in dit geslacht opgenomen planten werden deels tot Echinopsis, zooals Echinopsis Schinkendantzii, deels tot Cereus, en zelfs tot Pilocereus, zooals Spachianus en Pasacana gerekend. In het jaar 1922 vormden Britton & Rose twee nieuwe geslachten, die eveneens tot bovengenoemde indeeling behooren, n.l. Lobivia met als typeplant Echinopsis Pentlandii en het monotypische geslacht Chamaecereus (vroeger Cereus Silvestrii). Verder namen deze beide Amerikanen het door Schumann geschapen geslacht Rebutia weer opnieuw op. Deze indeeling was voor het destijds bekende plantenmateriaal voldoende. Maar daarna en ook nu nog is zooveel nieuw materiaal gevonden, dat deze indeeling in 5 ge-

slachten niet meer voldoet. De indeeling der groote cactusfamilie door Britton & Rose is geschied volgens de structuur van bloemkelk en vrucht en eenigszins ook naar vorm en samenstelling der zaden. Zij onderscheiden Cactussen met beschubde, kale, verder met bedoornde en behaarde bloembuis. Ook nemen ze in aanmerking geographische componenten, en ook nog de kleur van de bloem. Wij hebben hun systeem verder ontwikkeld en hadden daarbij veel steun van het microscopisch onderzoek der zaden.

Wij hebben kunnen vaststellen, dat hun indeeling over het algemeen goed is, de fouten zijn gering. Maar er zijn toch uitzonderingen: plantengroepen van nauw verwante soorten, waarvan de kenteekenen alle gelijk zijn en slechts in de bloembuis en de vrucht sterk van elkaar verschillen. Als voorbeeld noemen we *Harrisia* als nieuw geslacht ondergebracht. Daarbij zijn soorten, waarbij de vrucht of kale, loofachtige schoepen, of doornareolen, of ook harige kussentjes draagt. En daarbij zijn alle andere kenteekenen van deze groep zeer homogeen, het zijn allen nachtbloeiers, de bloemen gelijken op elkaar in kleur en vorm, de bloemgeur is gelijk, ook de structuur der zaden is dezelfde. Embryo, kiemplant, kiembladeren vertoonen weinig onderscheid. Het plantenlichaam heeft denzelfden habitus en dezelfde chemische samenstelling, het alkaloid van allen is hetzelfde, hetzij de planten van West-Indië, van Bahia, van Paraguay of West-Argentinië afkomstig zijn.

Wij hebben in ons systeem de voornaamste onderverdeling van alle Cactaceae in 3 groote groepen vervolgens de kenteekenen der groeipunten als volgt gedacht:

- 1°. De areoolbloeiers (*Areoleae*) met slechts een vegetatiepunt: de areolen.
- 2°. De axillenbloeiers (*Axillareae*) met twee vegetatiepunten: de areolen en de axillen.
- 3°. De groevenbloeiers (*Sulcateae*) met drie vegetatiepunten: de areolen, de groeven en de axillen.

Het kenteeken van het vegetatiepunt verdeelt de Cactaceae in duidelijk verschillende groepen. Dit onderscheid is zoo groot, dat vergelijking met eierleggende en levend barenden dieren mogelijk schijnt. De eerste groep is doorgaans zeer vleezig en omvangrijk (extra corporal): van den aanvang af zit het vruchtbeginsel aan de buitenzijde van het plantenlichaam. De tweede en derde groep zijn dat niet, deze zijn intercorporal: hier zit het vruchtbeginsel of ook de vrucht geheel of gedeeltelijk *in* het lichaam van de moeder-

plant en wel voor een deel slechts tot aan de bevruchting, of ook voor een deel tot aan het einde van de vruchtkiem of onvoldragen vrucht. De meeste oude en nieuwe systemen veronachtzamen deze kenmerken en zoo kan men vertegenwoordigers van de drie groepen niet alleen in een en hetzelfde ondergeslacht, doch ook in hetzelfde geslacht vinden.

Men heeft opgemerkt, dat dezelfde plant dan eens behaarde en dan weer kale vruchten geeft. Men heeft tot heden niet beproefd hiervoor een verklaring te vinden. Wij hebben door onze onderzoekingen veel kunnen vaststellen, wat voor den systematicus van

Rebutia robustiflora.
Echinorebutia robustiflora. Friz.
 Oranjeroode bloemen.

belang is. Zoo was het mogelijk door bestraling met ultra-violet licht of door radioactieve bestraling zeer los van elkaar verwante geslachten te hybridiseeren. Deze hybridicatie gaf tevens een andere bloemvorming. Zoo verkregen we aan deze hybriden aan den eenen tak kale en aan den anderen tak behaarde bloemvormen, dit verschijnsel kregen we zelfs op een en denzelfden tak naast elkaar. Dat gelukte in kas en laboratorium. Maar juist op de groeiplaatsen van deze planten, op de hoogste bergtoppen in een dunne, heldere, wolkenvrije atmosfeer zijn de inwerking van de zon en andere invloeden zeer sterk. De geheele omgeving is daar zeer radioactief, het kompas weigert zijn dienst, omdat de kompasnaald door magnetische storingen voortdurend trilt en afdwaalt.

Een kenteeken van onze groep der Echinopsioideae, waarin we 15 natuurlijke geslachten vereenigden, is altijd aan te toonen: voorjarige, ook tweejarige en oudere areolen zijn in staat bloemknoppen te vormen. Jonge areolen doen dat niet. Wanneer aan oogen-schijnlijk jonge areolen in de nabijheid van den schedel bloemknoppen verschijnen, dan is dat een gevolg van een stoornis in den groei gedurende een of meer jaren (droogteperiode). In zoo'n geval kunnen dus ook areolen in de nabijheid van den schedel oud

Setirebutia turbiniiformis. Frç.
Mediolobivia turbiniiformis. Bbg.
 Goudgele bloemen.

zijn. Ook aan de basis van het plantenlichaam kunnen bloemknoppen verschijnen.

De hoofdoorzaak hiervan is de snelle groei, meest als gevolg van een mestcultuur van geënte planten.

(Wordt vervolgd.)

LEEKENHOEKJE.

Augustus.

De vacantiemaand is aangebroken. Velen gaan er voor korter of langer tijd tusschen uit, om enkele dagen bij familie of vrienden door te brengen. De vraag, hoe onze planten tijdens onze afwezigheid verzorgd zullen worden, willen wij maar onbesproken laten, want ieder heeft daarvoor zoal z'n eigen wijze van doen.

Wie er gelegenheid voor heeft, bezoekt tijdens de vakantie meteen

andere succulentenliefhebbers, waardoor weer nieuwe relaties aangeknoopt, nieuwe gezichtspunten verkregen en in den regel ook wel eenige aanwinsten op den kop worden getikt, zoodat men, verrijkt aan kennis en planten, weer huiswaarts keert.

Gelegenheid tot gedachtenwisseling blijkt vaak nog van grooter waarde te zijn dan het verkrijgen van eenige nieuwe plantensoorten. Uit de correspondentie welke wij af en toe ontvangen, blijkt eveneens, dat gedachtenwisseling bij velen op prijs wordt gesteld.

Zoo ontvingen wij dezer dagen een langen brief over de kweekwijze van *Phyllocactussen*.

De schrijver is het niet eens met wat wij in het Juni-nummer mededeelden: „zij (de *Phyllo's*) houden van een meer gespannen, warm-vochtige atmosfeer en willen in den winter beslist niet geheel droog staan”.

Daarmee, zoo schrijft R. te L., ben ik het niet geheel eens, gezien het resultaat van een kennis van mij en..... mijzelf. Ik voor mij laat ze nooit geheel droog in den winter; 's zomers staan ze buiten, 's winters op zolder. 't Resultaat is: nihil! Ik heb maar één mooie knop aan *Ph. Cooperii*, aan de andere soorten zie ik niets, hoewel de areolen er prachtig voorstaan. Bij mijn kennis staan de *Phyllo's* in den zomer ook buiten en in den winter staan ze op een tamelijk donkere plaats. Er is niet meer naar omgezien, tot ze van 't voorjaar weer naar buiten gingen, ze zaten knap onder het stof... en nu zit er heel wat knop aan. Den geheelen winter kregen ze geen vocht.

Over 't geheel, zoo schrijft R. verder, heb ik zéér te klagen wat bloeien betreft. Welke raadgevingen ik ook op volg, ik krijg weinig of geen bloem. *Cereus Silvestrii*, b.v. algemeen beweerd een gemakkelijke bloeier te zijn, heeft maar 2 bloemen gehad. *Epiphyllum truncatum* prijkte met 14 knoppen, zoodra ik deze bemerkte, ben ik begonnen om de 14 dagen Pokon te geven, met het resultaat, dat er in 't geheel drie knoppen zijn uitgekomen. Sinds 1932 bezit ik *Cereus speciosus*, volgens zeggen ook een gemakkelijke bloeier, doch ik heb er tot nu toe geen bloemen aangezien. 'k Heb eens gelezen de toppen af te snijden, dat houdt den groei tegen en bevordert de bloei. Ik deed het, doch zonder succes. Mijn plant groeide overigens uitstekend. De *Gasteria's* geven veel stekken, doch nooit bloemen. En zoo zou ik door kunnen gaan.....”

Hoe wij deze verschijnsels van slecht bloeien moeten verklaren? Naar onze meening worden de planten in den zomer te sterk ge-

voed, en is de groei te weelderig; dit gaat ten koste van den bloei! Vooral bij de *Gasteria*'s is dit het geval, want er zijn weinig succulenten welke zoo gemakkelijk bloeien. Men geve ze geen groote potten en 's winters weinig water, terwijl ze dan ook niet eens het volle licht verlangen om toch te bloeien. Maar de *Phyllocactussen* kunnen 's winters niet te donker staan en wanneer de kennis van R. succes heeft bij een donkere winterstandplaats, dan zouden wij willen zeggen, dat dit niet is omdat de planten donker staan, doch wij moeten de bloeiwilligheid der *Phyllo*'s bewonderen, dat ze *on-danks* de donkere standplaats toch nog bloeien!

Evenwel, wij gelooven, dat de bloei in dit geval niet afhankelijk is van de winterstandplaats, doch van de zomerbehandeling. De *Phyllocactussen* toch vormen reeds in den nazomer de knoppen voor het volgend voorjaar, als gevolg van de standplaats en behandeling gedurende de voorafgaande zomermaanden. Overigens moet ieder geval op zichzelf worden beschouwd, terwijl de juiste oorzaak niet altijd gevonden kan worden; men leze nog maar eens, wat de heer v. d. H. in het Juli-Leekenhoekje vermeldt van zijn ervaringen met de verwisseling der *Phyllocactus*standplaatsen (bld. 109 onderaan).

Wat de *Epiphyllum* betreft, het afvallen der knoppen is een algemeen voorkomend verschijnsel, doch behoeft niet plaats te hebben wanneer men die planten van den herfst af tot na den bloei dezelfde standplaats laat behouden, ze matig vochtig en niet te warm houdt. Opmerkelijk is het zeker wel, dat gewone bloemenliefhebbers, die hun *Epiphyllums* niet volgens bepaalde voorschriften, doch gewoon als alle kamerplanten behandelen, elk jaar volop bloemen krijgen. Men zegt wel eens, dat sommige cactusliefhebbers hun planten te veel vertroetelen, en werkelijk, men moet dit soms wel toegeven!

Ons lid R. te L. heeft voorts waargenomen, dat z'n *Echinopsis* eerst bloemknoppen maakte, welke later in jong bolletje veranderen. Dat verschijnsel komt eveneens wel meer voor en wordt algemeen toegeschreven aan de omstandigheid, dat de voedingsverhoudingen aan de betreffende plantendeelen anders geworden zijn. (Vergelijk o.a. Arthur Weisse „Über die Umänderung von Blütenknospen in vegetative Sprosse bei Kakteen" in *Berichten der Deutschen Bot. Gesell.* 1910, Band 28, heft 8).

Tenslotte schrijft R. nog: „als men *Gasteria*'s van bladstek wil kweken, moet men het blad aan de basis, a.h.w. rond de plant af-

draaien. Ik had den vorigen zomer het ongeluk een Gasteriablod te breken, niet aan de basis, doch bijna midden in 't blad. Het afgebroken stuk heeft den geheelen winter op zolder gestaan, tamelijk donker, in een vergeten hoek. Nu zitten er 5 stekken aan, welke ik heb opgepot. Welk een armoede heeft zoo'n blad meegemaakt, waar heeft het haar voedsel weggehaald? Inderdaad wij moeten het taaië leven en het groote aanpassingsvermogen der succulenten bewonderen, welke onder alle omstandigheden nog trachten haar voortbestaan te verzekeren. Wellicht geven bovengenoemde gevallen later nog wel eens aanleiding tot gedachtenwisseling.

G. D. D.

BOEKBESPREKING.

Robert Betten. Praktische Blumenzucht und Blumenpflege in Zimmer. In neuer Bearbeitung von Staatl. dipl. Gartenbauinspektor Martin Stamm. 11e erw. Aufl. mit 308 abb. u. Zeichn. Gartenbau - Verlag Trowitzsch & Sohn, Frankfurt (Oder) und Berlin. 1936. R.M. 7.—.

Tegelijk met de liefhebberij voor succulenten is ook weer de belangstelling voor andere plantengroepen ontwaakt. Wij kennen plantenliefhebbers die naast hun gedoornde vrienden een meer of minder groote collectie Pelargoniums, Fuchsia's, Begonia's en Oxalis-soorten hebben bijeengebracht. Anderen voelen zich aange trokken tot het kweken van een sortiment andere kamerplanten.

Voor dezulken is bovengenoemde uitgave werkelijk een praktische gids, waarop wij gaarne de aandacht vestigen. Behalve de algemeene onderwerpen, welke uitvoerig worden behandeld, geeft dit boek een beschrijving van meer dan 200 verschillende kamerplanten. Aan de cactussen en andere succulenten worden afzonderlijke hoofdstukken gewijd (bladz. 206—218).

Ten slotte wordt een schematisch overzicht van al de beschreven plantensoorten gegeven, waarbij men in verschillende kolommen met één oogopslag kan zien tot welke familie de plant behoort, waar ze wegkomt, wanneer ze bloeit en welke temperatuur ze verlangt. Alles bij alles een handig en practisch boek.

G. D. D.

South African Flowers. (Uitgave van de United Tobacco Cos Limited, Kloofstreet 32, Capetown.)

Een album voor het verzamelen van cigarettenplaatjes met 52 keurig uitgevoerde afbeeldingen van Zuid-Afrikaansche bloemen en een tweetallige tekst eronder, Engelsch en Afrikaansch. Met heel veel genoegen hebben we de plaatjes bekeken en genoten van

de kleurenpracht der wilde flora, waarvan verschillende soorten thans beschermd zijn. Dit geldt onder meer voor de prachtige aard-orchideetjes van het geslacht *Disa*; meerdere zeldzame *Erica*'s; de *Protea*'s, die luisteren naar den inheemschen naam van Suikerbos en tal van andere fraaie en merkwaardige soorten. Grappig doen vooral de Afrikaansche onderschriften aan, waarvan we er hier een paar laten volgen voor zoover die betrekking hebben op de succulenten. Daar is allereerst *Mesembrianthemum Peersii* L. Bol. „Die kleure van hierdie mooi vygie wissel af selfs op dieselfde plant. Die blomblare van satynagtige glans is deurskynend en weerkaats die sonskyn van die Karo met 'n onbeskryflike skitterende gloed. 'n Bossie ongeveer $2\frac{1}{2}$ voet hoog met een paar takke wat van 'n enkele stam spruit is vir die eerste keer deur mhr V. S. Peers by Graafwater Clanwilliam versamel.”

Een andere ook reeds ten onzent bekende soort is die *Mesem. criniflorum*, welke eenjarig is en zich zeer gemakkelijk uit zaad laat kweeken. Hiervan vinden we de volgende beschrijving: *VYGIE* (*Dorotheanthus criniflorus*) „Hoewel taamlik volop op die sandrige vlaktes en klowe van die Westelike Provinsie en aan die plantkundige wetenskap vir bijna 160 jaar bekend, is dit eers in die laaste jare dit in tuine gekweek word. As 'n eenjarige plant wat in die lente blom en met pragtige rijkdom van kleure, maak dit 'n bevallige rand vir tuine.”

Verder treffen we een afbeelding aan van *Mesem. amoenum*, die groeit op de kopjes nabij de Saldanhabaai, een soort, die reeds door Salm-Dyk beschreven is. Nog een tweetal struikvormige soorten worden afgebeeld, waaronder een nieuwe, welke voor het eerst in 1933 in Kirstenbosch gebloeid heeft en dan de mooie oranje-kleurige *Mesem. aurantiacum*, die bij ons door enkele potplantenkweekers schijnt te worden aangekweekt en waarvan we lezen, dat ze vroeger volop groeide in het zandveld bij Darling, maar nu ter plaatse schaarsch wordt, doordat de heldere kleuren een al te groote aantrekkingskracht vormden voor bloemenplukkers.

We eindigen met *ROCHEA coccinea*, die in het Afrikaansch Keizerskroon heet, vanwege haar heldere scharlakenroode kleur. Al meer dan 200 jaar geleden werd ze naar Europa gestuurd en als potplant is ze ook bij ons geen onbekende. De planten worden echter niet zoo hoog en „die blomme het nie die helder kleur nie”.

v. d. H.